KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 8 december 1999

om den åtgärd som Nederländerna planerar att genomföra till förmån för rationaliseringen av uppsamlingsplatser för svin

[delgivet med nr K(1999) 5209]

(Endast den nederländska texten är giltig)

(2000/386/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättande av den Europeiska gemenskapen, särskilt i artikel 88.2 första stycket i detta,

efter att i enlighet med nämnda artikel ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig [1] och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. **Förfarande**

(1) Genom en skrivelse av den 6 augusti 1998, registrerad den 10 augusti 1998, anmälde Nederländerna den ovan angivna åtgärden till kommissionen. Genom skrivelser av den 29 september 1998 (registrerad den 5 oktober 1998) och av den 3 november 1998 (registrerad den 5 november 1998) lämnade Nederländerna ytterligare upplysningar till kommissionen. Den 7 december 1998 ägde ett möte rum med representanter för den nederländska regeringen då ytterligare upplysningar lämnades.

(2) Genom en skrivelse av den 3 februari 1999 underrättade kommissionen Nederländerna om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende denna stödåtgärd.

(3) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [1]. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på åtgärden i fråga.

(4) Kommissionen har mottagit synpunkter från berörda parter. Den har översänt dessa synpunkter till Nederländerna som givits tillfälle att bemöta dem. Dess kommentarer mottogs i en skrivelse av den 30 juli 1999.

II. **Beskrivning av åtgärden**

(5) Denna åtgärd är ett led i skärpningen av bestämmelserna på hygienområdet när det gäller uppsamlingsplatser för svin. Dessa nya hygienkrav är nödvändiga för att förhindra spridning av klassisk svinpest. Den ändrade ordningen beträffande hygien innebär ett partiellt genomförande av rådets direktiv nr 64/432/EEG [2] i dess lydelse efter ändringen av direktiv nr 97/12/EG [3], men innehåller även ytterligare hygienkrav. Hygienåtgärderna har anmälts som provisoriska skyddsåtgärder i enlighet med artikel 10, andra stycket i rådets direktiv 90/425/EEG av den 26 juni 1990 om veterinära och avelstekniska kontroller i handeln med vissa levande djur och varor inom gemenskapen med sikte på att förverkliga den inre marknaden [4], senast ändrat genom direktiv 92/118/EEG [5]. Nederländerna vill göra åtgärderna permanenta. Åtgärderna har därför också anmälts (nr 98/0392/NL) som en teknisk specifikation i enlighet med rådets direktiv 83/189/EEG av den 28 mars 1983 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter [6], som kodifierades genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG [7], vilket i sin tur senare ändrades genom direktiv 98/48/EG [8].

[1] EGT C 108, 17.4.1999, s. 5.

[2] EGT 121, 29.7.1964, s. 1977/64.
[3] EGT L 109, 25.4.1997, s. 1.
[4] EGT L 224, 18.8.1990, s. 29.
[5] EGT L 62, 15.3.1993, s. 49.
[6] EGT L 109, 26.4.1983, s. 8.
[7] EGT L 204, 21.7.1998, s. 37.
[8] EGT L 217, 5.8.1998, s. 26.

Alla uppsamlingsplatser för svin har varit stängda sedan klassisk svinpest bröt ut. Alla driftstillstånd har dragits in. Företagen kan endast återuppta sin verksamhet om de ansöker om ett nytt tillstånd. Ett nytt tillstånd får endast ges om företagen uppfyller de nya hygienkraven.

De företag som är beredda att anpassa sina anläggningar kan beviljas investeringsstöd.

Företag som inte kan/vill uppfylla de nya hygienkraven och därför förblir stängda ges stöd så att de permanent kan lägga ned sin företagsverksamhet. De stödmottagande företagen, inbegripet aktieägarna, måste förbinda sig att varken direkt eller indirekt delta i driften av uppsamlingsplatser för svin.

(6) Stödet består av två delar, dels kompensation för inkomstbortfall och dels kompensation för kapitalförluster.

(7) Kompensationen för inkomstbortfall uppgår till 3,75 nederländska gulden per svinekvivalent ([1]), utom i de fall då det på grundval av en årsredovisning eller en revisionsberättelse kan bevisas att de genomsnittliga inkomstmarginalerna per svinekvivalent överskrider 0,75 gulden, i vilket fall stödet kan höjas, dock till högst 5 gulden per svinekvivalent.

Denna beräkning grundar sig på en rapport från en oberoende konsulent av vilken det framgår att vinsten per svinekvivalent varierar från 0,74 till 1,28 gulden. Följaktligen utgår man ifrån att uppsamling av svin per svinekvivalent ger företagaren en vinst på minst 0,75 gulden. Denna siffra multipliceras sedan med fem för att kompensera inkomstbortfallet under sju år, med en justering på ungefär 30 % eftersom stödmottagaren förfogar över inkomsten direkt medan inkomsten normalt skulle erhållas över ett antal år. Om det kan bevisas att de verkliga vinstmarginalerna var högre kan ett ökat stöd beviljas.

Perioden på sju år grundas också på konsultens rapport i vilken olika kompensationssystem jämförs med varandra. Eftersom det skulle vara svårt att fastställa en individuell justeringsfaktor för vart och ett av företagen har den fastställts schablonmässigt på 30 % i genomsnitt.

(8) Kompensationen för kapitalförlusten bygger på en uppskattning som gjorts av en oberoende expert. Kapitalförlusten uttrycks som förlust av hyresintäkt per m^2 yta som faktiskt används för att leverera, samla in, väga och forsla bort svin och uppskattad förlust av hyresintäkt för tvättutrymme och de kontorslokaler som tillhör uppsamlingsplatsen, multiplicerat med tio (lönsamhetsfaktor som beräknats på grundval av rapporten från den oberoende konsulten) och det uppskattade värdet av inventarierna.

Om uppsamlingsplatsen även används för andra djur än svin ersätts inte kapitalförluster eftersom det är möjligt att fortsätta uppsamlingsverksamheten med andra djur och det därför inte anses uppkomma någon kapitalförlust.

De inventarier som ingår i uppskattningen av kapitalförlusten måste förstöras. Uppsamlingsplatsens materiella tillgångar får under inga omständigheter användas för en annan uppsamlingsplats för svin och under en tioårsperiod efter det att företagsverksamheten lagts ned inte heller användas för en uppsamlingsplats för andra djur.

(9) Åtgärden gäller till och med 2001 (åtgärden får förlängas och betalningen får spridas över de därpå följande åren om intäkterna från skatteliknande avgifter inte är tillräckliga för att täcka utbetalning under 2001).

(10) Ordningen har offentliggjorts i de Nederlandse Staatscourant (den nederländska officiella tidningen) och har därför trätt i kraft. De nederländska myndigheterna hävdar att detta har skett för att ge företagarna möjlighet att fatta ett välövervägt beslut om att fortsätta eller lägga ned sin verksamhet. Ansökan om stöd för att lägga ned verksamheten skulle ha lämnats in före den 30 september 1998.

De nederländska myndigheterna har dock försäkrat att denna åtgärd ännu inte har genomförts eftersom stödet först måste godkännas av kommissionen. Likaså måste förordningen om den skatteliknande avgiften godkännas på nationell nivå.

(11) Stödet är till förmån för uppsamlingsplatser för svin.

(12) Budgeten beräknas uppgå till 10 miljoner gulden per år för 1999, 2000 och 2001. Ministeriet skall betala 20 miljoner gulden, resterande 10 miljoner gulden betalar branschorganisationen för boskap och kött med inkomsterna från en skatteliknande avgift på svin som transporteras till uppsamlingsplatser.

(13) Branschorganisationen för boskap och kött tar ut de skatteliknande avgifterna av uppsamlingsplatser för svin. Avgiften tas ut på grundval av det antal svin som levereras och efter omlastning forslas bort igen. Avgiften uppgår till 0,40 gulden per smågris, 0,80 gulden per svin och 1,00 gulden per sugga (om avkastningen visar sig vara otillräcklig kan dessa belopp höjas till högst 1 gulden, 1,50 gulden respektive 2 gulden). Avgiften får inte ingå i det pris som uppsamlingsplatsen begär av sina kunder. Avgiften tillämpas inte på importerade djur.

([1]) En svinekvivalent är en räkneenhet som anger det genomsnittliga antalet svin på en uppsamlingsplats under 1994, 1995 och 1996. På grundval av räkneenheten går det att jämföra olika besättningar av svin. Smågrisar på högst 45 kg utgör en svinekvivalent på 0,45, ett slaktsvin på minst 45 kg är lika med 1 svinekvivalent, ett avelssvin på minst 45 kg utgör 1,82 svinekvivalenter.

(14) Förfarandet har inletts av följande skäl:

I anmälan motiverade de nederländska myndigheterna stödet genom att hänvisa till kommissionens praxis beträffande stöd till nedläggning av produktion.

Kommissionen anser i regel att stöd upp till 100 % av de kostnader som är kopplade till en minskning av produktionskapacitet inom jordbrukssektorn är förenligt med den gemensamma marknaden på villkor att följande fyra kriterier är uppfyllda: (se t.ex. stödåtgärder nr N 547/96, N 452/95, N 47/95, N 463/93 och N 458/94):

1) Stödet måste vara i hela den berörda sektorns intresse.

2) Stödmottagaren måste utföra en tillräcklig motprestation.

3) Stödsystemet får under inga villkor tillämpas som stöd till undsättning och omstrukturering.

4) Det får inte förekomma överkompensation av kapitalförluster och framtida inkomstbortfall.

(15) I föreliggande fall förefaller de nederländska myndigheternas förslag om bestämmelser för att lägga ned produktionen inte utgöra en lämplig grund för att godkänna stödåtgärden. Bestämmelserna är dock relevanta när det gäller frivillig nedläggning av produktionen, men i föreliggande fall är de berörda företagen redan stängda enligt lag. Att ge kompensation till stängda företag som inte kan uppfylla hygienkraven skulle kunna leda till överkompensation och kan t.o.m. negativt påverka handeln på nya marknader som företagen eventuellt kan komma att ge sig in på (eller på närliggande marknader där företagen redan är verksamma). Det förefaller därför som om den stimulanseffekt som kommissionen i vanliga fall kräver för att godkänna en stödåtgärd saknas.

De företag som inte vill eller kan uppfylla de nya hygienkraven och lägger ned sin verksamhet permanent på grund av de kostnader som följer av de nya kraven å ena sidan och den förväntade vinsten å andra sidan, fattar enligt kommissionen ett normalt affärsbeslut (de nya hygienkraven är en normal affärsrisk). Enligt kommissionen är det därför möjligt att betrakta kompensation för inkomstbortfall eller för vilken annan typ av kompensation som helst som överkompensation.

(16) Ett annat skäl till att inleda förfarandet är beräkningen av kompensationen (inkomstbortfall). Av den oberoende konsultens rapport framgår att vinsten per svinekvivalent varierar från 0,74 till 1,28 gulden. Detta belopp är grundat på årsredovisningarna från 5 av 48 uppsamlingsplatser för svin i Nederländerna. Uppsamling av svin är oftast endast en (liten) del av ett företags transport-, handels- och exportverksamheter. Uppgifterna om uppsamling av svin i en årsredovisning räcker inte för att få fram lönsamheten och ibland går det inte att använda sig av årsredovisningar av andra skäl (vissa poster som bokförs endast en gång eller andra viktiga sidoaktiviteter kan ge en ”förvriden bild”).

Kommissionen tvivlar på huruvida det är lämpligt att fastställa kompensationen på grundval av ett statistiskt urval från endast fem företag. Eftersom vinstmarginalerna i de fem företagen skiljer sig så mycket åt tvivlar kommissionen dessutom på att det är möjligt att fastslå en lägsta vinstmarginal på 0,75 gulden utan att detta leder till överkompensation av vissa företag.

(17) Kommissionen anser således att den föreslagna stödåtgärden inte bygger på objektiva kriterier. Det går därför inte att utesluta att den *ipso jure* kommer att leda till överkompensation.

(18) Mot bakgrund av det ovan nämnda tvivlar kommissionen på att den föreslagna stödåtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden och har således beslutat att inleda förfarandet.

III. **Synpunkter från berörda parter**

(19) Branschorganisationen för boskap, kött och ägg faxade sitt svar den 29 juni 1999.

(20) Branschorganisationen pekar på de omständigheter som rådde när de nya reglerna infördes, nämligen avsaknaden av övergångsregler. De nya reglerna tjänar till att skydda samhällets och svinsektorns intressen. En förhållandevis liten grupp av uppsamlingsplatser drabbas oproportionerligt hårt.

(21) De Hoge Raad der Nederlanden (högsta domstolen i Nederländerna) har i ett jämförbart fall fastslagit att det föreligger rätt till kompensation (domslut av den 18 januari 1991 i ett ”swill” (svinfoder)-fall). I det fallet infördes ett förbud med omedelbar verkan mot utfodring av svin med köks- och slaktavfall, utan tillfredsställande bestämmelser om kompensation. Högsta domstolen ansåg att ministern hade agerat rättsvidrigt genom att genomföra åtgärden utan övergångsregler eller andra kompensationsåtgärder.

(22) På grundval av detta domslut är den nederländska regeringen tvungen att kompensera de uppsamlingsplatser som var tvungna att upphöra med sina verksamheter för de förluster de lidit.

(23) Branschorganisationen påpekar att kommissionen har helt fel när den påstår att stöd inte behöver beviljas eftersom de uppsamlingsplatser som inte uppfyller de nya kraven hur som helst skulle ha varit tvungna att stänga. De företag som stängde på grund av svinpest stängde bara tillfälligt. Samtliga berörda företag uppfyllde de krav som gällde innan svinpesten bröt ut, så de kunde utgå från att de skulle kunna fortsätta med

sin verksamhet efter svinpesten. Om de företag som inte uppfyller de nya kraven inte skulle få något stöd, eftersom de ändå skulle ha lagt ned sin verksamhet, måste hänsyn tas till att beslutet är ofrivilligt och att det är en följd av skärpta hygienkrav. Till följd av högsta domstolens ovan nämnda domslut och avsaknaden av övergångsregler är staten i varje fall tvungen att ge kompensation för förlusterna.

IV. **Kommentarer från Nederländerna**

(24) Genom en skrivelse av den 5 mars 1999 besvarade Nederländerna på följande sätt kommissionens skrivelse i vilken Nederländerna underrättades om att förfarandet skulle inledas.

(25) De nederländska myndigheterna anser att kommissionen inte i tillräcklig utsträckning har tagit hänsyn till rådande omständigheter vid stödåtgärdens godkännande. På grund av den skada som svinpesten orsakade ansågs en skärpning av veterinär- och hygienbestämmelserna vara ett sätt att förhindra sådana problem i framtiden. Samtidigt måste antalet uppsamlingsplatser för svin minskas. För att minska riskerna så mycket som möjligt var man tvungen att införa åtgärdspaketet så fort som möjligt. Alla driftstillstånd drogs in eftersom handeln ändå hade avstannat i samband med att svinpesten bröt ut. I vanliga fall skulle en övergångsperiod ha införts eftersom investeringarna, som ibland kan uppgå till 1 miljon gulden, skulle uppbringas av företag som inte varit aktiva på ett tag och således inte hade någon omsättning.

(26) Ett jämförbart fall är de hygienförskrifter som infördes den 1 juli 1998 för kontroll av överförbara sjukdomar som också har till syfte att förhindra utbrott av svinpest, med undantag av de bestämmelser som avser svinslakterierernas tvätt- och desinficeringsanordningar för fordon som trädde i kraft först den 1 december 1998 för att ge dem som driver svinslakterierna möjlighet att investera i de anläggningar som krävs.

(27) Kommissionen anser felaktigt att skärpningen av hygienkraven inte hör samman med åtgärderna rörande anpassning. En skärpning av kraven med omedelbar verkan är endast möjlig om åtgärderna rörande anpassning godkänns. Kommissionens hänvisning till högsta domstolens domslut och det faktum att ”marknadskrafterna, om inte stödet beviljas, inte i sig själva kan säkerställa att de potentiella stödmottagande företagen handlar på ett sätt som bidrar till att målen uppnås” är inte relevant eftersom stödet anses nödvändigt för att en skärpning av kraven med omedelbar verkan skall kunna genomföras.

(28) Det är dessutom inte möjligt att tala om frivillig och permanent nedläggning. Utan myndigheternas åtgärder hade alla uppsamlingsplatser kunnat fortsätta med sin verksamhet. Kommissionen påpekar mycket riktigt att det inte är möjligt att avgöra om företagaren verkligen hade tänkt sig återuppta sin verksamhet, men detta är inte relevant. Alla stödåtgärder för produktionsnedläggning riktas till företagare som på vissa villkor är beredda att lägga ned sin verksamhet. De motiv som ligger till grund för genomförandet av en sådan åtgärd är i sig irrelevanta (undantaget det faktum att stödåtgärden i sig inte får tjäna som stöd till undsättning och omstrukturering). Den föreslagna stödåtgärden är således förenlig med kommissionens policy i samband med åtgärder för nedläggning av produktion.

(29) Genom en skrivelse av den 27 maj 1999 meddelade de nederländska myndigheterna följande ändringar av kompensationssystemet. På grund av kommissionens kommentarer har 14 företag granskats närmare. Granskningen visade att vinstmarginalen för vissa av dessa företag var lägre än det minimum på 0,75 gulden som anges i åtgärden.

(30) Kompensationen ändras därför och skall uppgå till 2,5 gulden per svinekvivalent (i stället för de ursprungliga 3,75), om det inte genom årsredovisningen eller en revisionsberättelse går att påvisa att den genomsnittliga inkomstmarginalen per svinekvivalent är högre än 0,50 gulden i vilket fall stöddelen höjs proportionellt till högst 5,75 gulden per svinekvivalent (i stället för de ursprungliga 5 gulden).

(31) Genom en skrivelse av den 30 juli 1999 svarade de nederländska myndigheterna på branschorganisationens skrivelse. Trots att branschorganisationen stödjer den nederländska regeringens påstående, tycker regeringen att hänvisningen till högsta domstolens domslut är lite olycklig. Den nederländska regeringen ifrågasätter om detta fall verkligen överensstämmer med det ärende som högsta domstolen en gång handlade. Enligt regeringen är i varje fall frågan om huruvida den nederländska regeringen enligt nederländsk lag är ersättningsskyldig inte relevant för att kunna fastställa om åtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden.

(32) De nederländska myndigheterna bekräftar att det av det anförda domstolsutslaget framgår att staten inte kan skärpa lagstiftningen utan att ta hänsyn till andra intressen. Den nederländska regeringen tycker inte att en skärpning av hygienföreskrifterna för uppsamlingsplatser medför någon ersättningsskyldighet. Ur administrativ synpunkt anser regeringen att avsaknaden av en övergångsperiod är det viktigaste motivet för den föreslagna stödåtgärden som på grundval av artikel 87 i fördraget därmed anses vara förenlig med den gemensamma marknaden.

V. **Bedömning av åtgärden**

(33) I artikel 21 i rådets förordning (EEG) nr 2759/75 av den 29 oktober 1975 om den gemensamma organisationen av marknaden för griskött [1], senast ändrad genom rådets förordning (EG) nr 3290/94 [2], fastställs att artiklarna 92–94 (nu artiklarna 87–89) i fördraget är tillämpliga inom denna sektor om inget annat föreskrivs i den förordningen.

(34) För att artikel 87.1 i fördraget skall vara tillämplig måste åtgärden innebära att ett företag får en ekonomisk förmån som det vid normal affärsverksamhet inte skulle fått, att stödet endast beviljas vissa företag, att stödet ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel och att stödet märkbart påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

(35) I EG-domstolens dom av den 27 september 1988 i de förenade målen 106–120/87 (Asteris m.fl.) [3] fastställs att i de fall kompensation kan krävas på grundval av nationell rättspraxis är det inte fråga om sådant stöd som avses i artikel 92.1 i fördraget (nu artikel 87.1).

(36) Mot bakgrund av branschorganisationens kommentarer och hänvisningen till den nederländska lagstiftningen måste åtgärden granskas för att bedöma om den verkligen är en stödåtgärd. Som framgår av de upplysningar som getts och hänvisningen till högsta domstolens domslut skulle de nederländska myndigheterna enligt lag vara skyldiga att införa en övergångsperiod eller ett kompensationssystem, på grundval av principen om likhet inför offentliga pålagor. Högsta domstolen har fastställt att ett plötsligt förbud mot användning av ”swill” inte är en normal affärsrisk för erkända företag som bedriver sin verksamhet på ett lagenligt sätt. Även om förbudet mot användningen av ”swill” ur djurhälsosynpunkt anses som en laglig åtgärd, agerar ministern på ett olagligt sätt om inga bestämmelser antas för att ge företagen en chans att anpassa sig, eller om detta inte är möjligt, erbjuda företagen någon annan form av kompensation. Staten måste ge kompensation för den skada som lidits. Det bakomliggande resonemanget är att hela svinsektorn drog nytta av denna åtgärd (minskad risk för afrikansk svinpest), medan de nya åtgärderna drabbade vissa företagare (som uteslutande använder ”swill” som foder) oproportionerligt hårt. I det föreliggande fallet drabbas uppsamlingsplatserna för svin oproportionerligt hårt, medan de skärpta hygienföreskrifterna gagnar hela svinsektorn.

(37) De nederländska myndigheterna anser visserligen inte att högsta domstolens domslut är relevant för att fastställa huruvida åtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden, men genom att betona att anpassningsåtgärderna inte kan kopplas loss från skärpningen av hygienföreskrifterna och att det ena inte är möjligt utan det andra, bekräftar de indirekt att det finns en laglig förpliktelse att införa övergångsåtgärder eller ett kompensationssystem.

(38) De nederländska myndigheterna har påpekat att avsaknaden av en övergångsperiod ur administrativ synvinkel utgör det viktigaste motivet till den föreslagna stödåtgärden. De nederländska myndigheterna hävdar att de uppsamlingsplatser som inte upphör med sin verksamhet kan få investeringsstöd. Samtidigt som den föreliggande åtgärden infördes utvidgades tillämpningsområdet för en åtgärd för investeringsstöd till att omfatta investeringar för anpassning av anläggningarna. Det belopp som kan beviljas på grundval av denna investeringsåtgärd kan uppgå till högst 500 000 gulden, i genomsnitt 304 000 gulden och minst 78 000 gulden. Inom ramen för den föreliggande åtgärden handlar det om ett belopp på högst 1 738 000 gulden, i genomsnitt 741 000 gulden och minst 34 000 gulden. Enligt de nederländska myndigheterna är skillnaden mellan stödbeloppen motiverad eftersom en definitiv nedläggning av produktionen har allvarligare konsekvenser än en fortsättning av verksamheten efter en anpassning av anläggningarna. Vidare påpekar de nederländska myndigheterna att företagen själva får välja mellan att lägga ned verksamheten eller att anpassa företaget. Eftersom åtskilliga företag fortsätter sin verksamhet kan man anta att stödet inom ramen för investeringssystemet utgör en tillräcklig kompensation för det faktum att det inte finns någon övergångsperiod.

(39) I det aktuella fallet betalas kompensation ut endast till de uppsamlingsplatser som lägger ned sin verksamhet permanent, medan de andra uppsamlingsplatserna inte får samma kompensation även om de befann sig i samma situation (tillfällig nedläggning av verksamheten utan att en övergångsperiod införts så att företag kunde anpassa sig till de nya hygienkraven). De nederländska myndigheterna har påpekat att det finns ett system för investeringsstöd för företag som vill anpassa sig och som vill fortsätta med sin verksamhet. De bägge åtgärderna tillsammans bör därför betraktas som åtgärder inom vars ram alla uppsamlingsplatser kompenseras på grund av avsaknaden av en övergångsperiod vid införandet av skärpta hygienbestämmelser.

(40) På grund av skillnaden mellan dessa bägge åtgärder (bland annat de stödbelopp som kan erhållas) är det svårt att se åtgärderna som delar av samma kompensationssystem. Den föreslagna åtgärden måste därför ses som stöd enligt artikel 87.1. Alla villkor i artikel 87.1 tycks vara uppfyllda: genom stödet får företag en ekonomisk förmån som det vid normal affärsverksamhet inte skulle erhållit, stödet beviljas endast vissa företag, stödet finansieras med hjälp av statliga medel och dessutom

[1] EGT L 282, 1.11.1975, s. 1.
[2] EGT L 349, 31.12.1994, s. 105.
[3] Rec. 1988, s. 5515, punkt 24.

hotar stödet att påverka handeln mellan medlemsstaterna eftersom stödet förstärker de berörda företagens konkurrenskraft i jämförelse med andra företag i gemenskapen. Det måste därför undersökas om det går att bevilja undantag från den allmänna principen om att statligt stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.1.

(41) Det förbud mot statligt stöd som föreskrivs i bestämmelsen är inte ovillkorligt. De undantag som fastställs i artikel 87.2 a och c i fördraget är givetvis inte tillämpliga. Av kommentarerna från de nederländska myndigheterna går det dessutom inte att avläsa att stödet skulle vara avsett att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser enligt artikel 87.2 b. Med avseende på bestämmelserna om avvikelse i artikel 87.3 i fördraget måste det undersökas om det här handlar om en åtgärd som kan underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter enligt artikel 87.3 c i fördraget. De argument som de nederländska myndigheterna framfört måste gås igenom för att utröna om de är tillräckliga för att åtgärden kan komma i fråga för en avvikelse.

(42) Enligt vad som sagts ovan hänvisar de nederländska myndigheterna till kommissionens praxis beträffande stöd för nedläggning av produktionen (se skäl 14). Kommissionen hade dock uttryckt sitt tvivel angående detta argument, eftersom en stimulanseffekt verkar saknas, vilket fick kommissionen att inleda förfarandet enligt artikel 88.2. EG-domstolen instämde i sin dom av den 17 september 1980 i mål 730/79, Philip Morris [1] med principen om att det stöd som en medlemsstat beviljar företag endast kommer i fråga för undantagsbestämmelsen i artikel 87.3 om kommissionen kan fastställa att stödet bidrar till att uppfylla en av målsättningarna som anges i bestämmelserna, som stödmottagaren under normala marknadsmässiga förhållanden inte skulle kunna uppfylla på egen hand (se även kommissionens beslut 89/661/EEG (Alfa Romeo) [2]. Om ett undantag skulle göras för stöd som inte på något sätt bidrar till att uppfylla en sådan målsättning eller som inte behövs för att uppfylla den, skulle det betyda att företag i vissa medlemsstater skulle gynnas på ett orättvist sätt genom att deras ekonomiska situation förbättras, vilket skulle kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrida konkurrensen, och detta utan att det föreligger något gemensamt intresse som kan berättiga åtgärden i enlighet med artikel 87.3.

(43) De nederländska myndigheterna vill i detta fall uppnå många mål: de vill strama upp lagstiftningen på hygienområdet och samtidigt minska antalet uppsamlingsplatser för svin (stänga 35 av de 48 uppsamlingsplatserna) för att de återstående uppsamlingsplatserna skall kunna bedriva sin verksamhet i större skala vilket kommer att leda till bättre kvalitet och begränsa de veterinära riskerna, och allt detta kombinerat med en sund ekonomisk sektor. Minskningen av antalet uppsamlingsplatser anses vara en väsentlig punkt eftersom dessa platser även kan utgöra en smittkälla.

(44) Då förfarandet inleddes påpekade kommissionen att företag som inte kan eller vill uppfylla de nya hygienkraven och som kommer att lägga ned sin verksamhet permanent förefaller fatta ett normalt affärsbeslut. Stöd till nedläggning av verksamheten under sådana förhållanden kan i princip inte godkännas eftersom de nya hygienbestämmelserna räknas som en normal affärsrisk.

(45) Nedläggning av verksamheten på grund av skärpta hygienbestämmelser måste dock ses som ett led i ett bredare handlingsprogram som har till syfte att minska de veteranära riskerna genom att minska antalet uppsamlingsplatser och på så sätt bidra till att utveckla sektorn.

Investeringsstöd beviljas för att anpassa anläggningarna till de nya hygienbestämmelserna, men enbart ett sådant stöd skulle säkerligen inte räcka för att uppfylla de kompletterande målsättningarna, nämligen att minska antalet uppsamlingsplatser, en målsättning som även begränsar den veteranära risken. Djurhälsoaspekten motiverar stödet till en permanent nedläggning av produktionen.

Stödåtgärden måste bedömas inom ramen för en dubbel strategi där stöd beviljas både för att anpassa anläggningarna och för att lägga ned produktionen permanent. I det sammanhanget hade uppsamlingsplatserna helt klart ett val mellan att anpassa anläggningarna eller att permanent lägga ned produktionen på samma sätt som om de inte skulle ha stängts på grund av en statlig åtgärd. Stödet utgör klart en stimulans för företagen att agera på ett visst sätt (lägga ned) som de annars inte skulle ha gjort. Därför kan stödet anses vara en åtgärd med stimulanseffekt.

(46) De andra villkor som kommissionen hanterar för att godkänna stöd till nedläggning av produktionskapaciteten verkar i detta fall vara uppfyllda.

1) Stödet måste vara i hela den berörda sektorns intresse. Stödet är till nytta för hela sektorn.

2) Stödmottagaren måste göra en tillräcklig motprestation. Stödmottagaren måste lägga ned all verksamhet som är knuten till uppsamlingsplatsen.

3) Stödåtgärden får under inga omständigheter tjäna som undsättnings- och omstruktureringsstöd. Det beviljas inget stöd på grundval av företagets ekonomiska situation.

[1] Rec. 1980, s. 2671.
[2] EGT L 394, 30.12.1989, s. 9.

4) Det får inte förekomma överkompensation för kapitalförlust eller framtida inkomstbortfall. Inom ramen för den ändrade stödåtgärden som är grundad på en mycket större grupp av företag (14 av 48) ges en betydligt lägre (minimum) kompensation så att det inte är tal om överkompensation.

(47) Med hänsyn till ovanstående anser kommissionen att de stödåtgärder som den nederländska regeringen föreslagit underlättar den ekonomiska verksamheten i sektorn. Åtgärden faller under artikel 87.3 c i fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den stödåtgärd som Nederländerna planerar att genomföra till förmån för rationalisering av uppsamlingsplatser för svin är förenlig med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i fördraget.

Genomförandet av denna stödåtgärd godkänns följaktligen.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Konungariket Nederländerna.

Utfärdat i Bryssel den 8 december 1999.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen